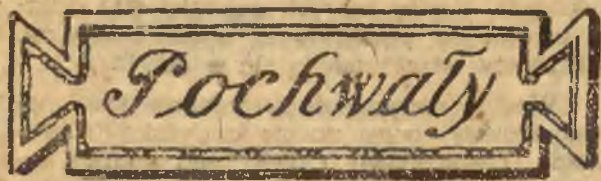

U R Z E D N I K

W rozkazie okr. Kmdy P. P. w Białymstoku, Nr 37 z dn. 5.IX 921 r. czytamy, co następuje:

Podaje się treść pisma Gł. Kmdy P. P. z dn. 17.VIII 921 r. za Nr IIIc 6688:

„Do Pana Stanisława Łuczaka, podkomisarza P. P. w Wołkowysku: Z polecenia Pana Ministra Spraw Wewnętrznych wyrażam Panu pochwałę za pożyteczną działalność i energiczne, sprężyste i umiejętne kierowanie policją powiatu wołkowyskiego”.

M. Borzecki,
m. p. w z. Gł. Kmdy P. P.

KRONIKA URZĘDOWA.

PODATEK GIEŁDOWY.

W dniu 3 października r. b. wejdzie w życie ustawa z dnia 2 lipca r. b. o podatku giełdowym. Ustawa ta oraz rozporządzenie wykonawcze ogłoszone zostały w Nr 73 Dziennika Ustaw.

Podatki giełdowe wchodzi podlegają nie tylko umowy o nabycie papierów wartościowych, zawarte na giełdzie. Należy go uiszczyć również od transakcji tego rodzaju, zdarzających się poza giełdą, jeśli choćby jeden z kontrahentów jest „handlującym papierami wartościowymi”. T. j. gdy umowę zawarła instytucja kredytowa (bądź akcyjna bądź spółdzielcza, lub rządząca się własnymi statutami, zatwierdzonymi przez władzę państwową) albo, gdy choć jeden z kontrahentów wykonywał przedsiębiorstwo domu bankowego, lub kantoru wymiany.

Za podstawę obliczenia podatku przyjmuje się umówioną cenę sprzedaży.

Podatek wynosi: przy papierach o stałym oprocentowaniu po 1 marce od tysiąca, przy papierach dywidendowych po 3 marki od tysiąca. Jeśli jednak obaj kontrahenci są handlującymi papierami wartościowymi, to podatek wynosi w pierwszym wypadku po 10 fenigów, w drugim po 50 fenigów.

Handlujący papierami wartościowymi, oraz osoby, zajmujące się na podstawie urzędowego upoważnienia pośrednictwem przy zawieraniu umów o nabycie papierów wartościowych (maklerzy), winni prowadzić rejestr podatkowy według wzoru załączonego do rozporządzenia wykonawczego i do niego zapisywać poszczególne transakcje, oraz należne kwoty podatku. Sumę należności podatkowych, obliczoną za każdy miesiąc, ma handlujący papierami wartościowymi wnieść do kasy państwowej w ciągu dziesięciu dni po upływie danego miesiąca (np. za styczeń — do dnia 10 lutego), makler zaś do końca miesiąca następnego (np. za styczeń — do końca lutego). Handlujący papierami wartościowymi oraz maklerzy mają zatem uiszczać podatek giełdowy gotówką, a nie zapomocą znaczków stemplowych.

Instytucje kredytowe (akcyjne lub współdzielcze oraz rządzące się własnym statutem) tudzież właściciele domów bankowych i kantorów wymiany, jeśli zajmują się obecnie sprzedażą i kupnem papierów wartościowych, jak również osoby, zajmujące się na podstawie urzędowego upoważnienia pośrednictwem przy transakcjach tego rodzaju — mają o tem donieść do dnia 2 listopada 1921 r. tej władzy skarbowej pierwszej instancji, której poruczone są sprawy opłat stampelowych (sprawy należnościowe). Jeśli osoby wyżej wymienione zamierzają dopiero w przyszłości wykonywać czynności tego rodzaju, mają przed ich rozpoczęciem podać władzy skarbowej dzień rozpoczęcia.

Odrębnym rodzajem podatku giełdowego, unormowanym nową ustawą, jest podatek, który należy uiszczyć w razie emisji akcji, a to zarówno przy założeniu spółki akcyjnej, jak przy powiększeniu kapitału zakładowego spółki takiej, już istniejącej. Obowiązek uiszczenia tego podatku powstaje już z chwilą przydzielenia akcji subskrybentowi lub założycielowi, nie zaś dopiero w dniu wydania akcji lub świadectw tymczasowych. Podatek należy uiszczyć od razu w całości, choćby według statutu spółki dopuszczalne było wpłacenie sumy subskrybowanej ratami. Podatek, o którym mowa, wynosi po 3 marki od każdego tysiąca sumy pieniężnej, którą subskrybent lub założyciel obowiązanym jest wpłacić stosownie do umowy — lub od każdego tysiąca wartości wkładu rzeczowego. Założyciele spółki akcyjnej, jak również spółka taka, gdy postanowiła powiększyć swój kapitał zakładowy, winni od dnia rozpoczęcia subskrypcji do jej ukończenia prowadzić rejestr podatkowy według wzoru, załączonego do rozporządzenia wykonawczego, a po upływie każdego miesiąca kalendarzowego, najpóźniej do dziesiątego dnia miesiąca następnego, wnieść do kasy państwowej sumę należności podatkowych, obliczonych w rejestrze, i zawiadomić o tem władzę skarbową pierw-

szej instancji, załączając odpis rejestru. Należy też zawiadomić władzę skarbową o ukończeniu emisji.

Podatek giełdowy, w wysokości 3 marek od tysiąca, należy uiszczyć również w razie przewalutowania (przeszacowania) majątku spółki akcyjnej — bądź w drodze przestemplowania akcji dotychczasowych, bądź za pomocą ściągnięcia akcji dawnych i wydania w ich miejsce nowych, opiewających na wyższą wartość nominalną. Podatek oblicza się od wartości nominalnej, na którą opiewają akcje po przestemplowaniu, względnie akcje nowe, przeznaczone do wymiany za dawne. Należy go uiszczyć w ciągu miesiąca — po ogłoszeniu w „Monitorze Polskim” postanowienia Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu, którym zezwölono na przewalutowanie (na obszarze b. dzielnicy pruskiej: w ciągu miesiąca po ogłoszeniu o wpisaniu do rejestru handlowego uchwały ogólnego zgromadzenia, dotyczącej przewalutowania).

Jeśli podatku giełdowego nie uiszczono wcale, lub zapłacono go tylko w części, lub po upływie przepisanej terminu, lub w sposób nieodpowiadający przepisom, to każda z osób, obowiązanych do uiszczenia, ulega grzywnie do 50-krotnej wysokości kwoty niezapłaconej, lub uiszczonoj po upływie przepisanej terminu lub w sposób inny niż przepisany. („Monitor Polski” Nr 211 z dn. 17.IX 1921 r.).

Z KOMISJI REWINDYKACYJNEJ.

Komisja Rewindykacyjna przy Głównym Urzędzie Likwidacyjnym (Warszawa, Jasna 8) niniejszym podaje do wiadomości zarządów wszelkich instytucji i przedsiębiorstw (fabryk, zakładów przemysłowych i handlowych, banków, majątków ziemskich) i organizacji na terytorjum b. zaboru rosyjskiego, które w czasie okupacji niemieckiej znajdowały się pod zarządem przymusowym, że na zasadzie postanowienia międzysojuszniczej Komisji Odszkodowań:

1) Właścicielom wspomnianych zakładów przysługuje prawo żądania zwrotu ich sum pieniężnych i walorów zabranych, zajętych lub zasekwestrowanych przez b. okupantów niemieckich, — czy to bezpośrednio, czy z rachunków bankowych, czy też ściągniętych, jako ich wierzytelności, od osób trzecich, czy wreszcie powierzonych okupantom z jakiegokolwiek tytułu.

Sumy te i walory rząd niemiecki ma zwrócić poszczególnie w tej samej walucie, względnie w tych samych papierach, w których zostały zabrane, i z procentami o ile po zebraniu ich przyniosły one procent, względnie z zabranymi kuponami.

2) Prawo to nie rozciąga się na te z powyższych obiektów, co do których rząd niemiecki udowodni, że zostały one użyte w interesie właściciela, a mianowicie: a) na prawidłową zapłatę (w myśli odpowiedzialnej umowy) jego długu, istniejącego już w chwili zajęcia lub zasekwestrowania lub b) na wydatki, związane z zaspokojeniem wierzytelności samego właściciela.

3) Wspomnianym osobom poszkodowanym przysługuje prawo zrzeczenia się zasad rewindykacji, wspomnianych w punkcie 1, przez zdeklarowanie, iż uznają one ważność zarządu przymusowego; w tym wypadku żądania ich winny ograniczyć się do sprawdzenia i rozpatrzenia rachunków zarządu przymusowego i zażądania zwrotu nieuregulowanego salda.

Przyjęcie tej ostatniej zasady winno być zdeklarowane najpóźniej do 1 listopada 1921 roku i w braku takiej deklaracji będą stosowane zasady, wyszczególnione w punktach 1 i 2.

4) Stosownie do powyższego, odnośni poszkodowani winni zgłosić do Komisji Rewindykacyjnej w Warszawie do dn. 1 listopada r. b. odpowiednio deklaracje, zawierające następujące dane: 1) imię, nazwisko, adres i przynależność państwową poszkodowanego, oraz nazwę i adres przedsiębiorstwa; 2) imię, nazwisko i charakter służbowy zarządcy przymusowego (o ile możliwe, jego obecny adres); 3) akt prawny ustanawiający zarząd przymusowy (organ, który akt wydał, jego data, Nr. i ewentualnie treść); 4) czas trwania zarządu przymusowego i powód jego ustania; 5) czy poszkodowany akceptuje w zasadzie działalność zarządu przymusowego, czy nie uznaje jego ważności; 6) jaki był stan kasy i portfeli w dniu objęcia zarządu przez zarządcę przymusowego; 7) stan kasy i portfeli w dniu ustania zarządu przymusowego; 8) wykaz wydatków i wypłat, poczynionych przez zarząd przymusowy w interesie poszkodowanego (p. 2), względnie legalnych (p. 3) — ze wskazaniem ich daty, pozycji księgowej, przeznaczenia, odbiorcy, wysokości i rodzaju środków płatniczych; 9) wykaz wpływów, przyjętych przez zarząd przymusowy, ze wskazaniem ich daty, pozycji księgowej, charakteru, źródła, wysokości i rodzaju środków płatniczych; 10) saldo pretensji poszkodowanego w wypadku akceptacji zarządu przymusowego (p. 5) wykaz pretensji w wypadku nieuznania zarządu (p. 1. w.) — w poszczególnych pozycjach; 11) uwagi (gdzie zebrane obiekty znajdują się obecnie i w ciągu jakiego czasu po zabraniu i w jakiej wysokości przyniosły procent okupantom).

Na specjalne żądanie Komisji Rewindykacyjnej winny być jej niezwłocznie nadane uwierzytelnione odpisy dokumentów i dowodów buchaltaryjnych i kasowych; odpisy te mogą być uwierzytelniane w Biurze Komisji, wraz z jednoczesnym okazaniem oryginałów. („Monitor Polski” Nr. 215 z dn. 23.IX 1921 r.).

ZGŁOSZENIA DO GŁÓWNEGO URZĘDU LIKWIDACYJNEGO.

Główny Urząd Likwidacyjny, celem wykonania art. XI Traktatu Pokoju między Polską a Rosją i Ukrainą, podpisanego w Rydze dnia 18 marca 1921 r., zwraca

się niniejszem do ciał samorządowych, instytucji społecznych i publicznych oraz osób prywatnych o nadsyłanie mu (Warszawa, plac Małachowski 4, Dział Archiwalno-Zabytkowy G. U. L.) w terminie jak najkrótszym i nie później, jak do 31 grudnia r. b., wszelkich posiadanych wiadomości, dotyczących wywieżenia archiwów i mienia kulturalnego do Rosji lub Ukrainy, bądź to z powołaniem się na dokumenty, akta urzędowe, świadectwa współczesne, bądź też przez wskazanie źródeł lub publikacji wszelkiego rodzaju.

Dane te dotyczyć winny wyłącznie archiwów i mienia kulturalnego, wywieżonego do Rosji lub na Ukrainę od dnia 1 stycznia 1772 r., ze względu na to, że zgłoszenia o zwrot mienia ewakuowanego od 1 sierpnia 1914 r. winny być składane zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego, wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych dn. 12 sierpnia 1921 r. („Monitor Polski” z dn. 6 września 1921 r. Nr 202).

Wyjaśnia się, iż w myśl postanowień wspomnianego artykułu Rosja i Ukraina obowiązane są zwrócić Polsce następujące przedmioty, wywiezione do Rosji lub Ukrainy od dnia 1 stycznia 1772 roku z terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej:

a) wszelkie trofea wojenne (sztandary, działa, broń, znaki wojskowe, regalia pułkowe i t. p.), jak również trofea zabrane od roku 1772 Narodowi Polskiemu w jego walce o niepodległość, z wyjątkiem trofeów ostatniej polsko-rosyjsko-ukraińskiej wojny 1918—1921 r.;

b) biblioteki, księgozbiory, zbiory archeologiczne i archiwalne, dzieła, sztuki, zabytki oraz wszelkiego rodzaju zbiory i przedmioty o wartości historycznej, narodowej, artystycznej, archeologicznej, naukowej lub w ogóle kulturalnej, bez względu na to, wśród jakich okoliczności, lub z których rozporządzeń przedmioty wyszczególnione w obu tych punktach były wywiezione, i bez względu na to, do kogo należały pierwotnie lub po wywiezie;

c) archiwa, registry, archiwalia, akta, dokumenty, rejestry, mapy, plany i rysunki, jak również płyty i klisze, filoki pieczętnie, pieczęcie i t. p. wszelkich urzędów, instytucji państwowych, samorządowych, społecznych i duchownych;

d) powstałe w okresie od 1 stycznia 1772 roku do 9-go listopada 1918 roku podczas zarządu rosyjskiego ziemiami, które wchodziły w skład Rzeczypospolitej Polskiej, archiwa, registry, archiwalia, akta, dokumenty, rejestry, mapy, plany i rysunki, instytucji ustawodawczych, centralnych, prowincjonalnych i lokalnych organów wszystkich ministerstw, urzędów oraz zarządów, jak również ciał samorządowych, instytucji społecznych i publicznych.

Celem ujednolicenia i usystematyzowania powyższych danych pożądanym jest nadsyłanie ich podług wzoru Nr 4, załączonego do wyżej wspomnianego rozporządzenia Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego z dn. 12 sierpnia 1921 r. („Monitor Polski” Nr 202 z dn. 6-go września 1921 r.).

Ze względu na doniosłość tej akcji, dającej możliwość wystąpienia o zwrot wiekowego dorobku kulturalnego, którego znaczna część została wywieziona do Rosji, Główny Urząd Likwidacyjny nie wątpi, że tak poszczególne organy samorządowe, jak stowarzyszenia, związki, instytucje oraz osoby prywatne, zechcą przyczynić się do możliwie pełnego zebrania niezbędnych Głównemu Urzędowi Likwidacyjnemu materiałów. („Monitor Polski” Nr 210, z dn. 16.IX. 921 r.).

REEMIGRACJI Z AMERYKI.

Biuro Prasowe ministerjum spr. zagranicznych komunikuje:

Celem obrony reemigrantów z Ameryki, poszkodowanych przez władze graniczne niemieckie, wzywa się wszystkie osoby, posiadające oryginalne kwity na sumy im odebrane, lub przymusowo zamienione na inną walutę, do złożenia kwitów w Departamencie Konsularnym M. S. Z. Do kwitów należy dołączyć podanie, wyszczególniające okoliczności, w których odebrane zostały reemigrantom pieniądze.

Osoby, którym sumy dolarowe przymusowo zamienione zostały na inną walutę, lub na czek i przekazy, powinny wraz z kwitami i podaniem złożyć oświadczenie, względnie czek i przekazy celem uzyskania zwrotu właściwej sumy dolarowej. (Dz. Urz. Komu. Rządu st. m. Warszawy Nr 209, z dn. 17.IX. 921 r.).

WYKONYWANIE DECYZJI URZĘDU WALKI Z LICHWĄ.

Okręgowy Urząd Walki z Lichwą w Warszawie komunikuje, iż kary i należności wyznaczane przez Urząd Walki z Lichwą i egzekwowane następnie przez organa policyjne są b. często przez Komisarzy wpłacane do Kasy Skarbowej za łącznym pokwitowaniem, odpis którego przesyłany bywa do Urzędu bez dołączenia zaś szczegółowego wykazu numerów spraw, nazwisk osób skazanych na grzywnę oraz sumy, jaka została ściągnięta.

Czestokroć zdarza się też, że należność zamiast, stosownie do treści odezwy Urzędu Walki z Lichwą, być częściowo wniesioną na rachunek tegoż Urzędu tytułem grzywny, a częściowo na rachunek Zakładu badania żywności i przedmiotów użytku wpływa całkowicie tytułem grzywny.

Ponieważ podobne postępowanie utrudnia wykonywanie decyzji Urzędu Walki z Lichwą i naraża je na opóźnienie co do prawidłowego zakończenia spraw, polecono Kierownikom komisariatów zarządzić, aby decyzje Okręgowego Urzędu Walki z Lichwą wykonywane były ściśle do ich treści i pobrane sumy wpła-